

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Promemorian Kreditgarantier för lån till anordnande av nya bostäder i etablerings- och omställningskommuner

Er beteckning: LI2025/01122

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Västra Götalands län instämmer i betydelsen av att den gröna industriella omställningen och nyetableringar underlättas med tillgängliga medel även vad gäller andra samhällsinvesteringar så som bostadsförsörjning. Dock framgår det inte tydligt av konsekvensanalysen vad följden eller svårigheterna blir om förslaget inte antas vilket ger en oklar bild av det faktiska behovet av promemorians förslag.

Länsstyrelsen tillstyrker promemorians förslag men invänder mot promemorians bedömning att länsstyrelsernas nya föreslagna roll inryms i ordinarie verksamhet.

Vidare ser Länsstyrelsen en logik i att länsstyrelserna får i uppgift att göra bedömningen av vilka kommuner i FA-regioner som kan anses vara etablerings- och omställningskommuner (avsnitt 2.3). Detta då länsstyrelsernas befintliga uppdrag inom hållbar samhällsplanering och boende ger en regional och mellankommunal kunskap som är nödvändig för att göra bedömningen. Dock delar inte Länsstyrelsen promemorians bedömning att den nya föreslagna rollen inryms i ordinarie verksamhet. Det kommer krävas en relativt omfattande arbetsinsats för att säkerställa att bedömningen kan genomföras som det är avsett. Fler aktörer kommer att behöva involveras i länsstyrelsernas bedömningsarbete och nationell samordning kommer krävas för likvärdiga och rättvisa bedömningar inom landet. Faktorer som antalet kommuner i länet, omfattningen av de aktuella etableringarna, förekomsten av regional fysisk planering samt hur bostadsmarknaden ser ut, är viktiga att ta med i bedömningen om arbetsinsatsen. Detta saknas i promemorian vilket Länsstyrelsen

anser är en brist, inte minst när det kommer till analysen av konsekvenserna för länsstyrelserna (avsnitt 4.3.9).

Länsstyrelsen bedömer även att samordningen med regionerna är självklar och nödvändig och att regeringen bör överväga att ange det i förordningen eller vägledningen.

Allmänna synpunkter

Olika begrepp skapar otydlighet

Promemorian använder i sin beskrivande text begreppet ”grön omställning” som en förutsättning för nedsättningen av kreditgarantierna, men i sammanfattade paragrafer är begreppet förkortat till endast ”omställning”. Länsstyrelsen menar att det behöver vara tydligt vilka slags etableringar som kvalificerar FA-regioner och kommuner för att bli föremål för Länsstyrelsens bedömning.

2.3 Etablerings- och omställningskommuner

Länsstyrelsernas nuvarande och föreslagna roll

Vi ser en logik i att länsstyrelsen får i uppgift att göra bedömningen av vilka kommuner i FA-regioner som kan anses vara etablerings- och omställningskommuner. Länsstyrelsernas befintliga uppdrag inom hållbar samhällsplanering och boende ger en regional och mellankommunal kunskap som är nödvändig för att göra bedömningen.

Promemorian innehåller ett antal exempelfrågor som Länsstyrelsen uppfattar kan vara relevanta att svara på under bedömningsarbetet. Frågorna handlar till största delen om information som andra aktörer besitter, exempelvis läget på lokala arbetsmarknader, aktuella företagsetableringar eller marknadsvärden och produktionskostnader på aktuella bostadsmarknader. Behovet av denna kunskap förutsätter en ökad samverkan inom länet med näringslivsaktörer som Svenskt näringsliv, Företagarna, Västsvenska handelskammaren och andra näringslivsorganisationer. En ökad samverkan med såväl regionen som kommunala samarbetsorganisationer (till exempel Business Region Göteborg, Skaraborgs kommunalförbund), som kommunernas näringslivs- och planavdelningar kan också bli nödvändiga för att skaffa tillräcklig information för bedömningen.

Ju fler aktörer som behöver medverka i Länsstyrelsens bedömningsarbete, desto större arbetsinsats kommer bedömningen innebära. Västra Götaland är ett stort län med många kommuner, vilket i sig är en faktor att ta med i bedömningen om arbetsinsatsen.

Regionen, som är ansvariga för det regionala utvecklingsarbetet, ska enligt promemorian erbjudas möjlighet att delta i bostadsförsörjningsarbetet i allmänhet och bedömningsarbetet i synnerhet. Regionernas engagemang i bostadsförsörjningsarbetet skiljer sig åt över landet, vilket innebär att vilket slags regionalt samarbete som behövs blir olika för länen. Vår bild är att det i huvudsak är de regioner som också är regionplaneorgan som är engagerade i bostadsförsörjningsarbete, dvs. historiskt endast Region Stockholm samt nu i ökande grad Region Skåne och Region Halland. Vårt län, liksom de flesta, saknar regionplaneorgan och regional fysisk planering.

Länsstyrelsen bedömer att samordningen med regionerna är självklar och nödvändig och att regeringen bör överväga att ange det i förordningen eller vägledningen.

Vidare anser Länsstyrelsen att det finns oklarheter i promemorian kring när länsstyrelsens bedömning ska göras, vem som initierar bedömningen, om det ska finnas någon tidsfrist inom vilken bedömningen ska vara klar och om länsstyrelsens bedömning behöver revideras regelbundet eller utifrån någon särskild händelse.

Länsstyrelsen saknar även en beskrivning av vad som gäller om en kommun inte har en aktuell handlingsplan för bostadsförsörjning. Eftersom länsstyrelsen förutsätts grunda bedömningen på kunskap om de ansökande kommunernas handlingsplaner, behöver detta scenario belysas.

Stort behov av nationell samordning för likvärdiga bedömningar

Länsstyrelsen bedömer att det kommer att finnas stort behov av nationell samordning, framför allt mellan länsstyrelserna för att bedömningarna ska bli likvärdiga och rättvisa. Om länsstyrelserna gör alltför olika bedömningar, riskerar det att skapa onödig konkurrens mellan kommuner, län och regioner. Det finns flera exempel på FA-regioner som går över flera länsgränser, så en väl beskriven och vägledad nationell samordning kommer att behövas.

I stället för att 21 länsstyrelser ska ta fram separata bedömningsmodeller som i bästa fall blir snarlika, borde detta kunna ges i uppdrag till exempelvis Boverket eller Tillväxtverket. Man kan också tänka sig att länsstyrelsen i Norrbotten och/eller Västerbotten får en samordningsroll, i och med deras upparbetade erfarenhet av dessa frågor.

Länsstyrelsernas föreslagna roll kommer att innebära resursbehov

Utifrån ovanstående delar inte Länsstyrelsen promemorians bedömning att myndighetens uppdrag kan antas inrymmas i ordinarie verksamhet. Länsstyrelsens bedömning är att det i Västra Götalands län kommer att innebära resursbehov då det kommer krävas en relativt omfattande arbetsinsats för att säkerställa att bedömningen kan genomföras som det är avsett. Det är värt att poängtera att resurserna stärktes till länsstyrelserna i Norrbotten och Västerbotten för att de skulle kunna stötta kommuner som var aktuella för motsvarande etablering och omställning i sina respektive län.

2.9 Prissättning: garantiavgiften

I detta avsnitt framgår det att riskbedömningen och avgiftssättningen ska omprövas årligen då risken bör avta över tiden om utvecklingen blir den avsedda. Detta hänger inte ihop med övriga delar av promemorian. Därmed är det oklart vad som faktiskt är förslaget.

3.1 En särskild kreditgaranti för nya bostäder i etablerings- och omställningskommuner

Promemorian beskriver de förväntade konsekvenserna på bostadsvolymer som osäker och svårbedömd. Konsekvensanalysen beskriver inte tydligt vad följderna eller svårigheterna blir om förslaget inte antas. Länsstyrelsen menar utifrån detta att behovet av promemorians förslag är oklart.

Länsstyrelsen vill betona vikten av att bostadsförsörjningsarbetet i kommunerna också behöver vara långsiktiga och omfatta planering för olika scenarion och utfall av de förväntade etableringarna. Ett bostadsförsörjningsarbete som så bra som möjligt försöker hantera långa och korta perspektiv har goda möjligheter att motverka att överproduktion eller akut bostadsbrist uppstår.

3.4 Riskbedömningen och den avgift som ska tas ut behöver inte omprövas

I detta avsnitt framgår det att riskbedömningen och avgiftssättningen inte ska omprövas årligen då den genomsnittliga byggtiden för ett sådant bostadsprojekt är relativt kort i sammanhanget. Detta hänger inte ihop med övriga delar av promemorian. Därmed är det oklart vad som faktiskt är förslaget.

4.3.9 Länsstyrelserna

Länsstyrelsen anser att det inte tydligt framgår av konsekvensanalysen vad följderna eller svårigheterna blir om förslaget inte antas vilket ger en oklar bild av det faktiska behovet av promemorians förslag.

Länsstyrelsen anser även att det är en brist att analysen inskränks till de två nordliga länen. Det bör finnas underlag för en bedömning av läget i andra län med betydande nyetablering och industriomställning, i synnerhet i mellersta Norrland och Västsverige – se Accelerationskontorets rapport ”Här och nu och i hela landet”¹.

I Västra Götalands län finns generella underlag om etableringar att tillgå från såväl regionen som de berörda delregionala kommunalförbunden och deras näringslivsorgan. Skaraborgs kommunalförbund arbetar inom programmet Omställning Skaraborg för att stärka samverkan mellan kommunerna och utveckla gemensamma lösningar, analyser och underlag inom bland annat bostadsförsörjning.

Västra Götaland är Sveriges främsta industriregion som står för drygt en femtedel av landets industrijobb (21 %). Här finns en stor del av fordonsindustrin, raffinaderierna, kemiindustrin och Nordens största hamn – Göteborgs hamn. Klimatpåverkan av industrin och transporterna är därför betydande. Således står Västra Götalands län inför en potentiellt mycket omfattande industriell omställning, en omställning som redan har påbörjats och som kan förväntas accelerera när klimatmålen kommer att kräva alltmer omfattande åtgärder.

Länsstyrelsen invänder därmed mot promemorians bedömning att länsstyrelsernas nya föreslagna roll inryms i ordinarie verksamhet

---

¹ [Har-och-nu-i-hela-landet.pdf](#)

(se även avsnitt 2.3). Länsstyrelsens bedömning är att det i Västra Götalands län kommer att innebära resursbehov då det kommer krävas en relativt omfattande arbetsinsats för att säkerställa att bedömningen kan genomföras som det är avsett. Fler aktörer kommer att behöva involveras i länsstyrelsernas bedömningsarbete och nationell samordning kommer att krävas för likvärdiga och rättvisa bedömningar inom landet. Detta i ett läge då den industriella omställningen ställer andra betydande anspråk på våra resurser, som inom samhällsplanering, tillståndsgivning samt energiplanering och elektrifiering.

Analysen av konsekvenserna för länsstyrelserna behöver därmed också ta hänsyn till en rad faktorer som antalet kommuner i länet, omfattningen av de aktuella etableringarna, förekomsten av regional fysisk planering samt hur bostadsmarknaden ser ut när det kommer till bedömningen om arbetsinsatsen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektören Jörgen Peters med planarkitekten Matea Corkovic som föredragande. I den slutliga handläggningen har också funktionschefen Nina Kiani Janson medverkat. I handläggningen i övrigt har bostadsstrategerna Christian Jönsson Hammenfors och Pernilla Irewährn samt regionala utvecklingsstrategen Mikael Cullberg medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

li.bb@regeringskansliet.se